

İş Etiği Farkındalığı Şirketimizi Doğrudan Etkiliyor

Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş.'nin Baş Hukuk ve Uyum Müşaviri Funda Tüfekçi ile etik ve uyum konularında şirketlerinin aldığı yolu ve hedeflerini konuştuk.

Zer'in iş etiğine bakış açısı nedir?

Koç Topluluğu'nun bir parçası olarak Zer, Topluluğumuzun kurucusu merhum Vehbi Koç'un hedef ve ilkelerini esas alarak tüm paydaşlarıyla olan ilişkilerinde şeffaf, adil ve hesap verebilir olmayı benimsiyor. Güven, iş birliği, saygı ve sorumluluk duygusu Zer'in karar ve aksiyonlarında bizlere rehberlik eden temel değerleri oluşturuyor. Zer olarak, yurtiçi ve yurtdışında mevcut tüm faaliyet ve işlemlerde ilgili yasal düzenlemelere ve taraf olduğu sözleşmelere uyum göstermekteyiz. Ayrıca, Koç Topluluğu Etik İlkeleri ve Topluluk olarak bir parçası olduğumuz Global Compact ilkeleri ışığında oluşturduğumuz Zer Çalışma İlkeleri ve Uyum Politikaları çerçevesinde işleyişimizi sürdürmekteyiz.

Zer Çalışma İlkeleri ve Uyum Programı, üç operasyonel temele dayanır:

- **Önleme** – Tüm operasyonlarımızda her seviyede dürüst çalışma kültürünü yerleştirmeyi ve yaymayı amaçlarız.
- **Tespit Etme** – Çalışanlarımızı, uygunsuzlukları bildirmeleri ve değerlerimizin sesi olmaları için yüreklendiririz.
- **Tepki Verme** – İhlalleri bildirir, usulüne uygun ve adil bir yaklaşımla soruşturur, gerekli olması hâlinde ilgili yaptırımları uygularız. Zer Çalışma İlkeleri ve Uyum Politikaları; şirket yönetimimize, çalışan-

larımıza, şirketimiz adına hareket eden herkese ve ayrıca iş ortaklarımıza yol göstermeyi ve rehberlik etmeyi amaçlıyor. Uyum Programımız, şirketimiz için özel olarak tasarlanmış, kapsamlı ve etkin bir uyum çerçevesinin tesis edilmesini hedefliyor, şirketimizin yasal düzenlemelere, iç politikalara, iyi kurumsal yönetim uygulamalarına ve etik kurallara uyma taahhüdünü ortaya koyuyor.

Zer, bildiğiniz gibi kurumsal satın alma ve tedarik zinciri yönetim hizmeti veren bir şirket. Müşterilerimiz, tedarikçilerimiz, kısaca tüm paydaşlarımız ile her geçen gün büyüyen bir ekosisteme sahibiz. Benimsediğimiz temel etik ilkeler çerçevesinde sürdürülebilir büyümemizi mikro ölçekte her bir çalışanımızın endişelerini dile getirebildiği adil, öngörülebilir ve huzurlu bir iş ortamı sayesinde gerçekleştirebiliyoruz. Makro ölçekte ise paydaşlarımızın da benzer iş etiğine sahip olabilmeleri adına katkı sunarak, çoklu fayda yaratmaya odaklanıyoruz. Uyum sistemimizi sürekli geliştirerek alanımızda en iyi olmayı hedefliyoruz.

Şirketinizin etik ve uyum faaliyetleri hangi konular üzerinde yoğunlaşıyor? İş etiği konusunda ne gibi yeni girişimler ve projeler üzerinde çalışıyorsunuz?

Etik ve Uyum Politikalarımız, her koşulda Hukuka Uyum, İnsan Haklarına Saygı, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele, Çıkar Çatışmasının Engellenmesi,

Yaptırımlar ve İhracat Kontrollerine Uyum, Gizlilik, Rekabet Hukuku, Bağış ve Sponsorluk, Hediye ve Ağırlama, Toplumsal Yatırımlar, Tedarik Zincirinde Uyum, Kişisel Verilerin Korunması başta olmak üzere şirketimiz çalışanları ve paydaşları için kapsamlı bir çerçeve çizmektedir.

Şirketimiz medya hizmetinden lojistik hizmetine kadar çok geniş bir yelpazede kurumsal satın alma ve tedarik zinciri yönetimi hizmetleri sunmaktadır. Bu nedenle, bir tarafta hizmet ve ürün temin eden tedarikçilerin, diğer tarafta ise hizmet ve ürün satın alan müşterilerin yer aldığı bir teraziye dengede tutmak şirketimizin etik kurallara ve kanunlara uyum konusunda en büyük motivasyonunu oluşturuyor. Çalışma arkadaşlarımızın özellikle şeffaflık, kapsayıcılık, rekabet hukuku gibi işimizi ve ilişkilerimizi direkt etkileyecek konularda gerekli eğitimleri almasını ve farkındalıklarının yüksek olmasını çok önemsiyoruz. Bu konulardan sapma

durumları, sıfır tolerans dahilinde disiplin kararları alan etik kurul ile yaptırım mekanizmasına da bağlanmış durumda.

Dinamik ve her geçen gün farklı iş alanlarını keşfetmeye, ürün ve hizmet portföyünü genişletmeye ve geliştirmeye çalışırken yasal mevzuata uyum da ayrıca önem arz ediyor. Bu nedenle yeni bir ürün ve/veya hizmetin temini öncesinde ve süresince ilgili güncel mevzuata uyum, lisans gerekliliği gibi hususlar Baş Hukuk ve Uyum Müşavirliğimiz tarafından değerlendiriliyor ve bu değerlendirme sonucuna göre süreçler, ilgili ticari birimler ile iş birliği yapılarak ilerletiliyor.

İş Etiği ile ilgili şirketlerde ne gibi iletişim ve farkındalık faaliyetleri yapıyorsunuz? Çalışanlara iş etiği ile ilgili verdiğiniz eğitimler var mı?

Etik ilke ve kuralların tüm çalışanlar tarafından benimsenmesi ve kurum içerisinde içselleştirilmesi aslında işin en önemli ve aynı zamanda en zor kısmını oluşturuyor. Zer Baş Hukuk ve Uyum Müşavirliği olarak çeşitli iş birimleri ile ortak yürüttüğümüz çalışmalar ve projeler ile bu hedefe öncülük ediyoruz.

Zer'de iş etiğinin gelişmesi ve sürdürülebilmesi için çalışanların öncelikle işe alım ve oryantasyon sürecinde etik ilkelere ilişkin gerçek hayattan somut örneklerin de yer aldığı, kısa sorular ve cevapları içeren, sonunda da alınan eğitimi ölçen ve değerlendiren online eğitimler veriyoruz. Bu eğitimler Etik İlkeler, Yaptırımlar ve İhracat Kontrolleri, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele, Kişisel Verilerin Korunması Mevzuatı, Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi, Rekabet Hukuku başlıkları altında düzenleniyor. Ayrıca Zer'in faaliyetlerine uygun olarak, öncelikle yüksek riskli birimlerden oluşan belli gruplara özel eğitimler ile tüm çalışanlarımıza

Çalışma arkadaşlarımızın özellikle şeffaflık, kapsayıcılık, rekabet hukuku gibi işimizi ve ilişkilerimizi direkt etkileyecek konularda gerekli eğitimleri almasını ve farkındalıklarının yüksek olmasını çok önemsiyoruz.

yönelik eğitimler belli periyotlarda düzenleniyor.

Çalışanlarımızın iş etiğine ilişkin farkındalıklarını artırabilmek için sürekli göz önünde bulunacak afiş ve bilgisayar ekran koruyucu çalışmaları yürütüyoruz. Bunun yanı sıra yüz yüze görüşmeler, simülasyonlar ve eğitim sonrası değerlendirme çalışmaları da yapıyoruz. Ayrıca uyum programını hayata geçiren ekip olarak her bir çalışma arkadaşımızın bize kolaylıkla ulaşabileceği, endişelerini dile getirebileceği bir iletişim kültürü yaratmış durumdayız.

Etik iş yapmanın şirketinize ne gibi bir katkı sağladığını düşünüyorsunuz?

Günümüzde artık paydaşlar, iş etiği konusunda gelişmiş, topluma karşı sorumluluklarını yerine getiren ve bu kapsamda gerekli yetkinliğe sahip olan firmaları tercih ediyor ve bu konuda şeffaflık ve güvenilirlik talep ediyorlar. Dolayısıyla sadece yaptığımız işte iyi olmak artık yeterli değil. Hizmet verdiğimiz satın alma iş kolunda etik değerlere sahip çıkmak paydaşlarımızın gerçek ticari başarısına hizmet etmek için de son derece önemli. Ayrıca etik konulardaki kurumsal duruşumuzun rol model olarak tüm firmalara olumlu etki ya-

rattığını düşünüyoruz.

Zer olarak müşteri ve tedarikçilerimiz arasında bir köprü olduğumuzdan, ilişkilerimizde tüm taraflara karşı adil, şeffaf ve ayrımcılıktan uzak davranmak; kuralların önceden belirli olduğu etik bir çalışma düzeni oluşturmak en temel ve en önemli ilkemiz. Bu durum güçlü bir şirket itibarı inşa etmenin yanı sıra marka değerimizin artmasına da katkı sunuyor. Paydaşlarımız açısından tercih edilir olmayı, güveni ve sürdürülebilir ticaret ilişkilerini de beraberinde getiriyor.

Diğer taraftan etik iş yapmak, çalışanlar tarafında da güvenilirliği, sadakati, potansiyel nitelikli adaylar için tercih edilir olmayı sağlıyor. Bütün bunların çalışan bağlılığına olumlu katkıları olduğunu da gözlemliyoruz. İnsan Kaynakları uygulamalarımız ile uluslararası pek çok kuruluşun değerlendirmelerinde yer alıyor ve başarılı sonuçlar elde ediyoruz. The Stevie Awards for Great Employers (Stevie En İyi İşveren Ödülleri) ve uluslararası değerlendirme kuruluşu Great Place to Work tarafından En İyi İşyeri Sertifikası'na son iki yıldır layık görüldük.

Etik iş anlayışının bir şirkete hem ticari açıdan hem de çalışanlar açısından katkı sunmasının yanında, topluma karşı sorumlulukların yerine getirilmesi, verimli kaynak kullanımı ve sürdürülebilirlik politikalarına uyum alanlarında da önemli fayda yarattığını görüyoruz. Aynı bakış açısının devamı olarak; sosyal farkındalığı ve çevresel sürdürülebilirliği artırmak amacıyla projeler yürütüyoruz. Daha iyi bir dünya ideali için "Sorumluluklarımız ortak, hayallerimiz benzer" sloganıyla müşteri ve tedarikçilerimizi Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nın 12. Maddesi olan sorumlu tüketim ve üretim yaklaşımını odağına alan fikir ve uygulama projelerini üretmeye ve

birlikte düşünmeye davet ettiğimiz “Hayalimiz Benzer İş Birliği Programı” bunlardan biri.

3. taraflar, günümüz iş dünyasında şirketlerin en önemli paydaşlarından biri olarak görülüyor. Bu konuda şirketinizin 3. Taraflara yönelik çalışmaları bulunuyor mu?

Bilindiği üzere global dünyada, birçok yasal düzenlemeye göre şirketler, iş yaptıkları üçüncü tarafların etik dışı eylemlerinden sorumlu tutulabiliyorlar. Bu nedenle iş ilişkisi başlamadan evvel 3. tarafların özenle incelenmesi ve çalışılan süre boyunca izlenmesi son derece önemli.

Zer, kurumsal satın alma ve tedarik zinciri yönetimi alanında ülkemizde, tedarikçi ve alıcıyı birbirine bağlayan geniş ve güçlü bir ekosisteme sahip. İş modeli gereği çok sayıda 3. taraf ile iş ilişkisi geliştiriyor. Denetlenebilirlik, şeffaflık ve güvenilirlik değerleri bu ilişkilerin sürdürülebilirliği için kritik önem taşıyor. Zer’in kurduğu Tedarikçi Yönetim Sistemi ile bir taraftan satın alma süreçlerini etik, açık ve şeffaf bir şekilde yönetmek, diğer taraftan da 3. taraf risk analizi ve yönetiminin yapılması amaçlanıyor. Uluslararası standartlardan beslenen, belirli değerlendirme kriterlerine sahip Tedarikçi Yönetim

Sistemi’ne dahil olmak isteyen bir 3. taraf, olası risklerin bertaraf edilmesi amacıyla, öncelikle durum değerlendirmesi (3. party due diligence) ve denetim doğrulama süreçlerine katılıyor. Ayrıca bu inceleme ve değerlendirme mevcut tedarikçilerimiz için de belli periyodik aralıklarla tekrarlanıyor.

Diğer taraftan paydaşlarımızın iş etiğine, kanunlara, şeffaflığa olan duyarlılığı ve farkındalığı şirketimizi de doğrudan etkilemekte. Tedarikçilerimizin farkındalığını artırabilmek için rekabet hukuku gibi kritik öneme sahip konularda 3. taraflara yönelik faaliyet alanlarına özel webinarlar düzenliyor, eğitimler organize ediyoruz.

Sizce ülkemizde ve dünyada iş etiği ile ilgili gelişime açık konular nelerdir?

Küresel çapta rekabetin oluştuğu, açık ve çok yönlü iletişimin yaşandığı, ticarette ve birçok alanda küresel bilincin ve dolayısıyla ortak değerlerin öne çıkmaya başladığı bir dönemde yaşıyoruz. Dünya çapında iş etiği konusunda çok hızlı bir değişimin ve gelişimin yaşandığını gözlemliyoruz. Ülkemizde de bu farkındalığın oluştuğunu ve gelişen dünyaya ayak uydurmak için ciddi yol kat edildiği-

ni görüyoruz. Bu kapsamda değişen yasal düzenlemeler ile gelişmekte olan bu değerlere paralel olarak ülkemizde de adil olmak, şeffaflık, hesap verebilirlik, sorumluluk, sürdürülebilirlik ilkeleriyle desteklenen kurumsal yönetim anlayışının yerleşmesi hedefleniyor ve bu hedefin en önemli taşıyıcısı olan şirketlere önemli sorumluluklar yükleniyor.

Pandemi ve devamında yaşanan hammadde ve çip krizi, Rusya ve Ukrayna arasında baş gösteren savaş ve bunlara bağlı tedarik zincirindeki aksamalar gibi yan etkilerin ülkemizde ve dünyada yaşam giderlerinin artmasına yol açtığı bir dönemden geçiyoruz. Yaşanan sıkıntılar, etik farkındalığı yüksek olmayan kesimlerde maalesef suistimallere zemin hazırlayabiliyor ya da gerekçe olarak karşılık bulabiliyor. Günümüzde rüşvete ve suistimallere ilişkin vakaların fazlalığı da şirketler açısından etik ilkeleri benimsememenin, içselleştirmemenin nelere mal olabileceğini net bir şekilde ortaya koyuyor. Hem ülkemizde hem dünyada rüşvet, yolsuzluk, suistimal ve dolandırıcılıkla mücadelede çalışan farkındalığının artırılması, etik ilkeler temelinde inşa edilmiş bir kurum kültürü yaratmaktan geçiyor diyebiliriz.

